

Representació directa de las primeras casas en Ornamentació, Orfebreria y Arts Decorativas religiosas
J. Caballé y Goyeneche

apareixia. Me'n anava també a passejar, y ahir a la tarde, casi no era encara fora del poble, que unas veus d'uns sonits de mi ben coneguts feriren mas orelles. Era gent de casa que parlava. Apertant lo pas, ja més distintament m'arribavan las paraulas que eran gregas.

Mogut per la curiositat y'l desitj de conèixer aquells compatriotas que a la vora tenia, m'hi vaig acostar. Eran los dos forasters que discutian; l'un ab veu clara y potent, se feya petar tot sovint bons clachs de riure; l'altre ab trist accent sospirs llensava y un plorico a voltas interrompia son discurs.

Vaig quedar admirat; los dos forasters eran grechs y usavan en sa forma més àtica la llengua helènica dels segles d'or. D'ahont diable havia sortit aquella gent tan misteriosa? Tota la vesprada la vaig passar escoltantlos; y, si la memoria no m'enganya, la conversa que vaig oir és aquesta. Puch donar fe de que és exacte.

—Donchs, sí, amich Heràclit; ja te ho he dit moltes vegades que fas molt malament de pendrer las cosas com las prens. May tindrás un instant tranquil; may la més petita joya podrà aliviar las penas que omp'nen ton cor. Al cap de vall, que t'importa de l'humanitat? Si aquesta no vol creure, si no vol anar pel bon camí, deixala, pitjor per ella. Perquè t'han descantat a l'alcalde d'aquest poble has de plorar? Perquè un senador, un diputat allá a Madrid l'han insultat, t'has d'entristir? Tú, l'inventor de la gran teoria del calor y de la transformació de las forsas, lo gran precursor de....

—Perdónam, apreciat Demòcrit, no hi puch fer més. Estich fet aixís y aixís viuré sempre y aixís me'n tornaré altra volta més y més desenganyat cap als Inferns del nostre vell Plutó que va fer molt mal de deixarnos surtir a donar un tom per aquest món nou. Que no ho veus lo que passa? Los homes són encara ls mateixos: malgrat los aparents cambis de vestit, llenguatje, usos y costums, tot ha quedat igual. Ara lo mateix que 25 segles enrera, quan nosaltres perteneixiam al món dels vius, l'humanitat no ha pogut adelantar un sol pas. Oprimits y opressors, l'història de sempre... Y vols que no'm lamenti, que no plori? ¡Oh! no, estimat Demòcrit, deixa que mas llàgrimas reguin aquesta terra que trepitjaren los nostres antepassats; deixa que plori y que las gotas que de mos ulls devallin formin rius veritables que, en desagraví, fertilisin lo reyalme que governa'l meu pobre alcalde insultat pels sectaris de la ciencia, d'aquesta mateixa ciencia que nosaltres tractarem tant y tant d'enlairar; que tant y tant estimavam cercant arreu alguns poquets cervells privilegiats que la poguessin tindre en dipòsit y presentantli ofrenas dignas de sa divina procedencia....

—Què pretens ferme entendre ab aquestas disertacions, pobre Heràclit? Que pots ser te proposas ferme creure que això de l'extensió no és cosa convenient; que ha obrat bé'l nostre alcalde a l'intentar prohibir aquella cèlebre conferencia? Digas, explicat sense plorar, que això'm fa riure. Oh! y que li han dit an-al-ja-bell!!! Y ab quin gust li haurán dit

Ornamentació Sagrada

Ornaments confeccionats de totas clases y teixits d'or y plata pera Pontifica's, Ternos, Palios, Casullas y demés ornaments pera Iglesia.

Orfebreria Religiosa

Servey complet pera Iglesias y oratoris.

Estatuaria Religiosa

Imatges de talla, en fusta, marbre, pedra y Gartró Fibra (ab privilegi), materia absolutament sòlida y que pot beneirse.—Construcció d'altars, Retaulas, Confessionaris, Púlpits, Reclinatoris, etc.

faig; l'ou ferrat ab tomàquet que cada mati invariablement me menjo, m'omplena talmant d'intima satisfacció que, quan l'acabo, me sembla que ja he enllestit totas las feinas y que com un nou emperador Titus, estich ja en disposició de repetir-la sa històrica frase: *avuy no és dia perdut, car ja he portat a cap una obra bona*.

Donava ja ma darrera caixalada quan comparegué una filleta meva ab un llibre a la mà, demanant una sacuda.—Quin llibre portas aquí?—La historia sagrada; mira que és bonich, és plé de sants.—Efectivament; Jesús, sos deixebles, molta gent, dos peixos y un covanet ab pans s'hi veyan pintats d'una manera bastant bunyola: l'art no's trobava en lloch. L'artista *di camama* havia representat bé o malament un dels miracles més hermosos que'ns explica'l Nou Testament: la multiplicació dels pans y dels peixos. Miracle sens dubte lo més simpàtic per nosaltres aficionats a materias agrícolas; miracle que sempre tractem de posar en pràctica, per més que moltes vegadas nos surti un *poquito desigual*.

No tractem pas d'un ferne mil; la major part de las vegadas ja'ns donem per ben satisfets si d'un ne podem fer deu. Som gent de petites pretensions los agricultors, y jo vos vaig a demanar que per una estona ne tingueu encara menys de pretensions y que'm permeteu vos entretingui poch moments explicant, al qui no ho sàpiga, la manera de treure no de hu deu, sinó de deu cinch y de cinch dos; en una paraula, de posarlo en acció a l'inversa'l miracle que representava aquell grabat.

Es clar que lo que s'ha de pendrer en quantitat s'ha de guanyar en qualitat; sinó lo que vaig a dir fóra senzillament una tonteria.

Lo fixar los ulls sobre'l llibre de la nena que la pluja no havia deixat anar al collegi, ne té la culpa. A l'aigua heu de carregar en compte aquesta nova *lata* que vos aneu a soportar.

Sabut és per tothom que'ls fruits de la terra únicament valen bons diners quan se poden vendre primerenchs o ben tardans; fóra d'aquests extrems los preus cauén a un nivell que la major part del temps fan poch remunerador son cultiu en gran escala, en aquest país. Això fa que la major part dels que tenim terras y havem de pagar jornals, nos ocupem poch de lo que acostumem a anomenar la cullita de St. Joan y que de patatas, de pebrots, d'auberginias y favas, etc., etc., tan sols ne procuram plantar pel gasto del tupí, com vulgarment se diu.

Concretarem lo nostre fi d'avuy al cultiu de la patata. Aquesta és més gustosa y agradiuola quan se pot menjar tendra y allavoras és quan obté del comprador son mellor preu. Indubtablement, donchs, lo saber lo medi d'obtindre-la aquesta patata tendra serà sempre una ventatja per aquell que's trobi en lo cas de poguer-la fabricar. Aquest sistema de cultivar patatas tardanas no crech que pugui fer guanyar diners a gaire gent, però és la manera de que cadascú se'n pugui proporcionar a casa mateixa.

No hi ha necessitat si's vol, ni de terra, ni de fems, ni de llum, y lo únic que's necessita és que la temperatura no baixi a més de 15 graus. Com més polsosa sia la materia que envollcalli las patatas que's sembrin, més fina serà la patata que's recullirà. Ne podrèu fer l'experiment sempre que voldrèu. Veusaquí'l medi.

Busqueu una caixa de fusta que tingui cinch quarts de fondaria y lo suficient gran pera poguerhi sembrar una arroba de patatas, y omplintla de terra-fems, ben triada y si volèu ab arena, hi sembrèu las patatas. Deixèu la caixa en punt calent y no se'n cuidèu més; res hi fa que'l lloch ahont la poseu sia fosch. Lo únic requisit que's necessita és que no's pugui refredar. Al cap d'uns cinch mesos, alsarèu la terra del demunt y als pochos centimetres de fondaria veurèu aparèixer bon nombre de patatas més macas que un sol y tan ben colocadas las unas al costat de las otras, que sembla com si se hagués fet a postas.

Si n'havèu sembrat una arroba ne recullirèu mitja y si tornèu a sembrar la mitja arroba recullida n'hi trobarèu set o vuit lliuras y després cap.

Se comprèn bé lo que passa; las patatas sembradas no poguent fer ús de cap element estrany, fan lo que fa la bola d'un jugador de billar molt amich meu quan aquest intenta explicar d'una manera pintoresca certs moviments d'efecte: *la bola se contrae sobre sus propios músculos*. La patata en son intent de reproducció que porta a cap admirablement y no poguentse ajudar més que d'ella mateixa, no té més remey que gastar

part de sa sustancia per treure la forsa necessaria, y'l producte de son treball serà necessariament més petit, menys pesant que ella mateixa. De duas patatas n'eixirà tan sols una; la altra haurà pagat lo gasto de fabricació.

Ja veyèu si tenia bona rahó quan vos deya que'ns anavam a ocupar de ferlo per passiva'l cèlebre miracle.

Podrèu objectarme que aquesta idea és poch pràctica, que no'n pot donar de resultats positius. Potser que sí que'n donaria si algú que estés en bonas condicions ho probés; però se pot assegurar que ab unas quantas caixas com la que vos deya, se poden obtindre patatas tendras per una familia nombrosa.

Són ademés aquestes experiments de gran conveniencia per la llum que donan respecte a la conservació dels fruits. S'ha vist que si las patatas se pretén conservarlas enterrantlas superficialment aviat grillan; si's colocan més fondas se podreixen, y deixadas a una profunditat mitjanada se poden conservar forsa temps frescas y a punt d'ésser menjadas.

Totas las nostras preocupacions respecte a fruits s'acaban precisament allá ahont haurían de comensar. No'ns cuidem més que de produir; de conservar d'una manera racional no'ns en ocupem. Un cop feta la cullita, ja sembla que havem acabat la feyna sense tindre en compte que n'hi han moltes de materias vegetals que continúan vivas y que per consegüent, encara que sembli estrany, respiran y transpiran, y si aquestas funcions no las poden practicar bé, aviat se presenta la veritable mort: se descomponen y's podreixen. Cal remarcarho bé; aquestos vegetals: grans, tubèrculs y arrels no ho són materias inertes, tenen cadascuna d'ellas sas propietats fisiològicas que's prestan a ésser estudiadas molt y molt detingudament.

Si no m'hagués allargat tant, encara vos ne parlaria més de la simpàtica patata, en ocasió d'ésser aquesta l'època de sa sembra, puig ne's mereixedora. Es persona important, s'ha fet son centenari y un dia o altre ja'n tindrèu ocasió de tornarhi a la mateixa.

Prou *lata* per avuy. Adèu y que vos probin los dejunis.

LADIFER.

Comentarios

Notas

Viatjant sempre s'apren. Aquí tenen a en Moret, un dels principals enemichs del catalanisme, que se'ns ha tornat moro de pau, però tant de pau que en lo problema *descentralizador* no té cap inconvenient en arribar a l'autonomia municipal y fins regional.

Confesso, deya en Moret, que després d'haver vist lo funcionament de las municipalitats alemanyas, he cambiat d'ideas ben radicalment....

Encara que no cal pendrer en sèrio lo que diu y fa lo més lleuger dels nostres polítichs, perquè aixís com avuy és partidari de l'autonomia, demà pot combàtrela, no deixa de ésser satisfactori que'ls més rabiosos enemichs dels nostres ideals progressius, practiquin l'incomprensible teoria de bescantarnos, apropiantse a l'ensemple lo fonamental del nostre programa, que és l'autonomia.

Aquesta anomalia's remarca més entre'ls republicans centralistas, unionistas o lo que sigui: Lerroux, Lletget, Junoy y comparsa, volen passar per autonomistas, encara que no'n són ni'n seran may, però no s'estàn d'evidenciar l'odi que senten vers nosaltres, cridant cada dia en lo Congrés contra *esos separatistas*... Veritat és que ningú'ls escolta y que's riuen d'ells, perquè ningú més que'ls de Madrid están en lo secret d'això del separatisme; com ells ho inventaren saben perfectament que no és altra cosa que un *infundio* pera perjudicar a Catalunya.

Però com la veritat acaba sempre per imposarse, s'ha esumat lo *separatisme*, com desapareixerà'l titllat de retrògrads y reaccionaris.

Nosaltres sempre havem posat en dubte las condicions d'economista que s'atribueixen a en Villaverde.

La seva gestió en aquestos últims anys, en un país més civilisat que'l nostre, no l'hauria pas acreditat de bon hisendista, sinó de tot lo contrari; però com aquí passa bou per bestia grossa, en Villaverde ha pogut fruit, durant poch temps, això sí, la gloria d'haver regenerat l'hisenda pública, escanyant al contribuent ab impostos bárbaros y fent un *corle de cuentas* als rentistas com lo més vulgar malpagador....

Com l'Hisenda ja està saneada, ara fem altre tant en la moneda; però aquest problema no és tan fàcil de resoldre, ni s'arregla pujant las contribucions ni rebaixant l'interès del deute, estem en un carrer sense sortida.

Prou s'han creat sindicats dels franchs, Sucursals del Banc d'Espanya a l'extranger, pago de drets de Duana en or; però'ls cambis tan tranquils; lo mateix que si'ls diguessin llúcia....

Aquesta tossuderia té cremat a en Villaverde, y pera guanyar la partida, fa la següent reflexió: los cambis són alts perquè no tenim or; procurémnos or y baixaran. Com ycs és mateixos no deixaran de compendre la cosa no pot fallar de cap de las maneras.

Però... j sempre hi ha d'haver un però!, plantejant lo problema en aquestes senzills termes, lo primer que s'ha de fer és buscar or, y *aquí empieza Cristo a padecer*, com diuen los de Ponent. ¿Com ho farém, d'ahont lo treurèu? En Villaverde, que és home de recurs's, desseguida vá trobar lo meli: fer un emprèstit a l'extranger. Santa paraula, exclaman alguns aixers que en això dels emprèstits sempre hi pescan alguna *prima*; però'ls que no hi veyem més enllá del nas no sabem compendre com s'ha de sanear la moneda, entrapantnos més de lo que ho estem.

Y aixís està la cosa en aquestos moments històrics. Burlantse los més del gran projecte d'en Villaverde y aplaudint lo de l'Osma, no perquè siga bo, sinó perquè no'ns costarà cap diner y produirà'ls mateixos efectes que'l d'en Villaverde: *agua de borrajas*.

Nos ab nos

A *Fraternidad* se li han atravassat los catalanistas, y ho aprofita tot fins lo que no és aprofitable, pera molestarnos.

Vegis com acaba un dels seus comenariats:

«Pues precisamente los catalanistas no hacen más que eso.

Llorar y mamar y chupar y... despotricar.»

No *hermano*; aquestas cosas quedan reservadas a cert *revolucionari* molt conegut del confrare que's marmava quatre o cinch sòus y que *aploro* perquè no'n cobra més que dos o tres, per no fer res, com de costum.

Se veu que aquest revolucionari tan... *conservador*, hi té molta afició a *chupar*, o, parlant més clar, a fer l'ofici de *sangonera*. Aixís se comprèn que *Fraternidad* s'hagi convertit en una especie de butlletí de la salut del Senador Sr. Sardá. Que sí, Sr. Sardá s'ha constipat, que sí, senyor Sardá ha fet lliit tants dias, que sí, Sr. Sardá ja comensa a llevarse, que sí està restablert.... Home, senyor *dallonsas*, fassi'l favor de cubrir una mica més las apariencias, que se'ls veu massa de lluny la gana... de catedra.

Aquí sí que hi vindria ni pintat allò de que *quien no llora no mama*, però s'haurà de regoneixer que'l plorar d'aquesta manera no sol resultar gaire normal, Oy?

Respecte al *despotricar*, lo director responsable del confrare està obtenint a Madrid uns èxits... colossals, piramidals y monumentals.

Però vaja, se li pot perdonar. En tan *demòcrata* això de demanar que'l deixin passejar de franch y en cotxes saló per tot Espanya....

Y sentirse cada dos per tres la recomanació de que vagi a l'escola a aprendre de modos!

Y l'haver de preguntar sovint si l'han prèu per dinamitero!!

Vaja, amiga *Fraternidad*, que entre'l *diputado cañón* y'l *mestre pual* se'n podria fer una *cauca* d'això del *llorar*, del *mamar*, del *chupar* y del *despotricar*.

¿No't sembla?

Festas a Montblanch

L'històrica vila de Montblanch està donant a cada moment belles mostres de son patriotisme y de son afany de cultura. Las festas que organisa la seva benemèrita Asociación Catalanista, tenen resò en tots los pobles de la Conca, fenthi despertar adormits sentiments d'amor a Catalunya, com los farà despertar l'anada de l'Orfeó Canigó, que pot ben considerarse'l segon Orfeó de Catalunya.

Sugestius per demés són los programes que ha d'executar l'Orfeó en los concerts d'avuy y demà, com pel veures pel detall dels mateixos que publicuem. No és estrany, donchs, que a horas d'ara tots los pobles de

Xocolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fabrica pera complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un dipòsit, ahont lo clients hi trovaran surtit de totes las classes que fabrica la casa **Poblet** y als mateixos preus que aquí. Lo dipòsit está instalat en lo **Colmado Pelayo**, Rambla de Canaletes. 9, Barcelona.

la Conca de Barbará y gran part dels del Camp, se preparin a concorre a dits concerts casi bé pot dirse en massa. Nosaltres felicitem de tot cor als entusiastas organitzadors de tan bellas festas, que tant contribueixen a enlairar lo nivell moral y intelectual de nostra terra.

Heusaquí los programas:

Día 19

A dos quarts de quatre de la tarde

PRIMERA PART: I. L'arbre sagrat, Morera.—II. Las Montanyas del Canigó, Mas y Serracant.—III. Retreta, Rillé.—IV. La Filadora, Lapeira.—V. La filla del marxant, Gelambí.—VI. Ave María, Victoria.—VII. La Brema, Lassus.

SEGONA PART: I. Coro de peregrins del Tanhauser, Wagner.—II. L'angel de la son.—III. Los Pescadores, Clavé.—IV. Lo pardal, Mas y Serracant.—V. L'emigrant, Vives.—VI. Oh quam gloriosum, Victoria.—VII. Lo Frare Blanch, Piqué.

A las nou de la nit

PRIMERA PART: I. L'arbre sagrat, Morera.—II. La vetlla dels conjurats, Schumann.—III. Sant Ramon, Morera.—IV. Retreta, Rillé.—V. Las montanyas del Canigó, Mas y Serracant.—VI. Barquejant, Mendelsohn.—VII. L'emigrant, Vives.—VIII. Oh quam gloriosum, Victoria.

SEGONA PART: I. La Brema, Lassus.—II. Nit d'hivern.—III. La filla del marxant, Gelambí.—IV. Idili.—V. Los Pescadores, Clavé.—VI. Lo Frare Blanch, Piqué.—VII. Lo pardal, Mas y Serracant.

Día 20

A dos quarts de tres de la tarde

PRIMERA PART: I. L'arbre sagrat, Morera.—II. La filla del marxant, Gelambí.—III. Las montanyas del Canigó, Mas y Serracant.—IV. Coro de peregrins del Tanhauser, Wagner.—V. Retreta, Rillé.—VI. Lo pardal, Mas y Serracant.—VII. La Brema, Lassus.

SEGONA PART: I. Barquejant, Mendelsohn.—II. L'angel de la son.—Lo Frare Blanch, Piqué.—IV. L'emigrant, Vives.—V. Nit d'hivern.—VI. Ave María, Victoria.—VII. Oh quam gloriosum, Victoria.—VIII. Los Segadors.

NOVAS

Pocas noticias podem donar ayu a nostres lectors de la celebre Compañia Arrendataria de consums, que pera nostra bona estrella vingué a ternos felissos.

Segueixen protegintnos procurant l'aislamiento més absolut entre Tarragona y ls pobles del voltant, aplicant ab rigor desusats unas tarifas absurdas, y va calentantse l'atmosfera pera que'l dia menys pensat se'n toquin en nostra ciutat las dolorosas consecuencias d'una situació impossible.

L'arrendatari prevenint contingencias que'l seu personal ha de provocar, ha dotat ja als consumers de carrabinas, essent ara la primera vegada que a Tarragona's cobra l'impost de consums per forza armada. Las costums y la manera d'ésser de nostre poble ho ha fet innecessari sempre.

Las autoritats veuen tot lo que ocorreix ab una calma exemplar, y com nos consta que lo mateix lo Gobernador que'l Delegat d'Hisenda han rebut queixas graves sobre'l modo ab que's tracta al públich per part dels consumers, si's produex algun conflicte no podrán alegar ignorancia y caldrá buscar l'origen en las continuas y insufribles molestias y vexacions a que s'ens somet.

Las malalties infecciosas semblan haver sentat sos reals en esta ciutat, que, per sa posició, son subzol y las fortas ventadas que tot sovint escombran son ambient, sembla que hauria d'ésser a cobert d'aquests venibles assots.

La salut pública, riquesa la més preuada, també tracta de fugirne de entre nosaltres, com ne va desapareixent tot lo que benestar y moviment

significa, fent lloch a la miseria, la mort, las casillas consumeras....

Aquestas malalties que abans de matar lo pacient, l'arruinan, se resolen fatalment las més de las vegadas. Són lo tema obligat de las conversas per tot arreu.

Qui'n dona la culpa a l'aigua; qui al mal sistema de clavegueras; qui a la mala qualitat dels aliments. Però ab lo que tothom convé és en que la culpa principal de tot la té'l descuit de tots los que tenen dever de cuidar-se de la cosa pública. Se creuen, sens dubte, que una volta reunits y constituïts en junta de sanitat, nombrar un president, un vis, etc., etc., ja han acabat la feina; l'informe de uns quants expedients y prou.

Nosaltres creyem que las autoritats totes, que sas delegacions, portin lo nom que vulguin, tenen quelcom més que fer que reunir-se de quan en quan y ferse petar una xerradeta. Creyem que se n'han de preocupar de debò de tot lo que atany a la salut pública; que han de cercar las causas ocasionals d'aquest malestar.

Estudiant las condiciones de las aigües que vénen a Tarragona; sas condiciones microbiológicas inspeccionadas per personas que ho sapi-gan fer, las distribucions de l'aigua en las casetas; lo dipòsit principal de l'Oliva, etc., etc., potser s'arribi a conclusions prácticas.

Es de desitjar que l'opinió pública se mogui en aquest sentit y que fassi que tots se'n preocupin d'aquest trist estat de cosas.

Lo Consell Directiu de l'Associació «Catalunya Federal», ha dirigit la següent alocució al poble catalá:

«Aquesta Associació ha vist ab tanta estranyesa com dolor, que al Congrés espanyol, ahont los federals catalans hi tenen diputats que ostentan la seva representació, no s'hagi fet sentir la veu d'aquests al discutir-shi'l projecte de servey militar obligatori y general, pera combátre y a la vegada defensar lo voluntari, que justament és un dels punts fonamentals del nostre programa polítich, com no poden ignorarho aquells diputats, que emperó han procedit aquesta vegada com si ho ignores-sin.

Sembla talment que en la vida de civisme y de conseqüencia política del gran Pi y Margall, mort per dissort del Federalisme de tot Espanya quan més aquest lo necessitava, no hi hagin prous exemples de lo que cal que fassin los diputats federals davant del perill de que's converteixin en lleys projectes tan anti-democráticos com lo que han deixat passar ab lo seu silenci. Se'nbla talment que las alianças que ja de temps tenen fetas ab elements que per republicans que's diguin són més amichs de l'imposició que de la llibertat, los hagin encomanat la dèria militarista y debilitat la memoria y las energias.

Que sigui lo que's vulgui, los federals catalans no's poden fer solidaris en lo punt concret de que's tracta de la conducta dels diputats que'ls representant al Congrés, y Catalunya Federal per la seva part, volent allunyat tota sospita de claudicació respecte a lo que és dogmátich entre'ls federals sobre organizació de l'exèrcit, declara que'l servey militar obligatori y general encara és l'antitètic del que defensa, és a dir, del voluntari, en pró del qual al Congrés, los guardadors de l'arca santa dels principis dels federals, no han dit ni una paraula.

Barcelona 8 de Mars de 1904.—Pel Consell de Catalunya Federal: Miquel Laporta, president.—Eduard Forn, secretari.»

Sembla que en lo pati de l'Institut provincial sovintejan molt las relliscadas. Los estudiants bullanguers entre classe y classe, pera trèurerse del demunt las caborias que'ls proporcionan los llibres de text, saltan y corren, movent lo xibarri natural en llur edat.

Com que l'empedrat fa molt temps que no s'ha repicat, s'ha tornat molt relliscós, y aixó fa que tot sovint aquell paviment sia medit, fent ser-

vir als escolars de mitjas canas, ab imminent perill de rompres una cuixa o un bras.

Molt agrairiam al Sr. Director don Joan Ramonacho que dongués ordres encaminadas a fer desapareixer aquest continuat trenca-colls.

Diumenge passat tingué lloch a l'Institut provincial l'inauguració de las tascas de l'Extensió Universitaria en aquesta ciutat.

Presidí l'acte, en representació del Rector de l'Universitat, lo Dr. Murúa, catedrático de la Facultad de Farmacia, qui al resumir los parlaments que's pronunciaren feu gala de sas condiciones d'orador.

A la tarde presidí'l Dr. Rodriguez Méndez y doná'l Sr. Murúa una conferencia sobre fermentacions, ocupantse extensament de la bullida dels vins, encara que no ab lo carácter práctic que fóra de desitjar. Després s'estengué en una serie de consideracions sobre las teorías que en lo camp de la química orgánica se han plantejat pera explicar aquest fenomèn.

Lo Dr. Rodriguez Méndez pronunciá un extens discurs principalment dirigit a defensarse de las inculpacions que se li han fet.

Demá's donará la segona conferencia a càrrech de l'ilustrat director de l'Institut D. Joan Ramonacho.

Se troba malalt d'alguna gravetat a conseqüencia d'un fort atach bronquial, nostre estimadíssim amich y company en Quiquet Carbó.

Afortunadament, la malaltia del nostre amich que en los primers moments nos alarmá a tots, sembla haver perdut lo carácter agut ab que se presentá, creyentse que entrarà prompte en periode de franca convalescencia.

Aixís ho desitjem y ho celebrarán tots los llegidors de Lo Camp, entre'ls qui en Quiquet s'ha guanyat tantas simpatias.

La distingida compositora donya Carme Karr, nos ha favoregut ab l'envío de quatre cansóns catalanas, originals sevas, posadas sobre lletra d'inspiradíssimas poesias d'Apeles Mestres.

Portan aquestas cansóns los títols de «Non-non», «La mort del rossinyol», «Las aranyas» y «Las ánimas» y són totes ellas d'escayent aire popular, molt apropiat pera deixondir entre'ls aimants de la terra l'afició als ritmes y melodias verament catalanas.

Sabem que l'Orfeó Catalá té en estudi algunas d'aquestas composicions que farà sentir en los concerts de primavera, y no dubtem que han d'obtinir franch y sorollós èxit.

Las esmentadas cansóns, editadas ab molt de gust, ostentan una artística portada dibuixada també per l'Apeles Mestres, y's venen al preu de 1'50 pessetas l'exemplar a tots los magatzems de música.

Remerciém a la Sra. Karr la distinció de que'ns ha fet objecte y correspondrem fent ofrena de las sevas cansóns a la nostra entusiasta «Juventut Orfeonista».

Las funciones de Quaresma que tots los dilluns se celebran a Nazareth continúan concorregudas. L'elocuent orador sagrat Rvd. Celestí Sanguis, encarregat dels sermons, predica sobre'ls misteris de la Passió de Jesucrist, demostrant sa notable erudició. La capella del mestre En Joseph Gols interpreta admirablement la part musical que com de costum té a son càrrech, finalisant sempre ab un Miserere que'ls fidels frueixen ab vera devoció.

Continúan cada dimars y cada divendres a la Secció Excursionista de l'Ateneu, las conferencias de Gramática Catalana, essent molt nombrosa la concurrencia que hi acudeix, fins al punt de veures alguna nit completament plena l'espaiosa sala.

L'iniciativa de l'Ateneu está, donchs, donant los fruits que s'esperavan, lo qual celebrém de veritat.

Ab motiu de la diada de Sant Joseph totes las confiterias y pastisseries d'aquesta ciutat lluiren ahir en los aparadors gran nombre d'objectes pera regalos y un gran assortit de dolços, puig sapigut és que Sant Joseph és una de las festas més populars y que's celebra gairebé en casi totes las familias.

L'afició a Euterpe's va generalisant a Tarragona en gran manera. Són moltes las nenas que's dedican a l'estudi de l'instrument de corda.

De continuar aixís no desconfiem de sentir alguna orquesta de senyoretas tarragoninas.

Amunt xiquetas y sobre tot no desafinèu.

—Camisas y corbatas alta novetat. Camiseria de Pau Brú, comte de Rius, 20.

Llegim en un confrare: «Ha sigut autorisat pera donar llicensons com a Privat docent en la Facultad de Filosofia de l'Universitat alemanya d'Halle lo Dr. Bernhard Schädell, haventse'l considerat com a mèrit especial son treball sobre la fonética catalana (Untersuchungen zur katalanischen Laut-entwicklung).»

Fa pochos anys no fou admesa, segons tenim entès, una Memoria de Doctorat en l'Universitat espanyola de Madrid, no pas perquè no estés bé, sinó sols perquè era un estudi de literatura catalana.»

Las plujas de la setmana passada han deixat completament intransitables los carrers del Port. Cal que, com s'ha fet en lo carrer Real, s'arreglin los demés de la part baixa de la població, puig alguns d'ells están convertits en barranchs.

Orfebreria religiosa y ornamentos d'Iglesia.—J. CABALLÉ GOYENECHÉ.

Adelantant notablement los treballs d'instalació de la linia telefónica entre Reus y Tarragona. Tan prompte conseguida l'autorisació pera creuar la linia férrea del Nort, podrá donarse dita instalació per llista y inaugurar lo servey públich.

Neurastenias. — Neurostéogeno Sugrañes.

Los carrers per ahont passarà la professó de Setmana Santa s'están recomponent ab molt cuidado. Aplaudim ab satisfacció aquests treballs y donem las gracias al senyor batlle.

Sobressadas de Mallorca, Sixto Viallaba, San Miquel, 17.

L'establiment editorial «L'Avenç» obra un concurs de novelas. Concedirà tres premis. Un de 25 duros, un de 15 y un de 10. Los editors tindran lo dret de publicar, en la Biblioteca popular de «L'Avenç» las novelas premiadas y las que obtenguin menció honorífica, entregant als autors 25 exemplars de l'obra en paper satinat. Las novelas han de tenir més de 100 páginas y no passar de 120. Lo terme d'admissió finirá'l dia 31 de Maig y'l fallo's farà públich lo 20 de Juny. Las obras que's presentin han d'enviarse dintre d'un plech tancat y acompanyat d'un sobre clòs que contingui'l nom de l'autor y a fóra'l lema. Per cada obra que concorri al concurs se lliurarà un resguart que servirà pera recullirla en cas de no sortir premiada.

Forman lo jurat calificador los següents senyors: D. Joaquim Casas-Carbó, D. Ignasi Iglesias, D. Joan Maragall, don Jaime Massó Torrents y D. Ramón D. Perés.

Cansat de probar especifichs sense cap resultat, l'únic que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

Convalecencias. — Ovi Lecitina Gíol.

La banda del Regiment d'Infanteria Luchana executarà avuy a la Rambla de St. Joan, de dotze a dos quarts de duas, las pessas següents: 1.ª Pas doble a S. M. lo Rey Alfons XIII, Rodriguez. 2.ª Opera «Bohème», Puccini. 3.ª Opera «Lohengrin», Wagner. 4.ª Opera «Ferramos», Rubinstein.

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

LA ACTIVA

Servey dilari d'encàrrechs de Tarragona a Barcelona y viceversa

BOXÓ Y FORÇADA

Direcció Central a Tarragona: Carrer de l'Unió, 7 (fins las 4 de la matinata) y carrer de la Nau, 9, fuster. A Barcelona: Portaferrisa, 23, porteria y carrer d'Urgell, 25, baixos.

Cervesa

de primera qualitat, se serveix á prèus reduhits en l'acreditat establiment

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y prèus econòmichs.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y Paris.

Sortirà d'aquest port lo dia 24 de Mars lo vapor **Cabo Quejo** son capitá don Pere Beareochea, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatax son consignatari D. Marián Peres.

Compañia Marítima Comercial

Societat Anónima (BARCELONA)

Lo vapor **Carmen Roca**, capitá don Lozano, sotirà d'eix port el dia 24 pera'ls de Valencia, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Rivadeo, Avilés, Gijón, Santander, Bilbao y San Sebastián, lo dia 29 del corrent mes, admetent càrrega y passatge pera'ls citats ports.

Son agent: Matías Mallol Bosch.

Compañia Valenciana de Navegació

Linia regular de grans y rápits vapors

ENTRE Espanya, França è Italia

Vapors de la Compañia Sagunto, Alceira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana escala quinzenal a **Liorna**.

Pera **Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva** los dijous de cada setmana. Viatjes extraordinaris a **Marsella y Niza**.

S'admet passatge y càrrega a nolits reduits. S'admet càrrega ab nolit seguit y coneixement directe pera New-York, Nápolis, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo è Génova.

Agent: **D. Román Musolas** Carrer d'Apodaca, 33-Tarragona.—Teléfono, núm. 34

Pastillas Morelló

Obren per inhalació dels agents antiséptichs, anti-catarrals y anti-asmáticos que's despresnen mentres van desente per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFEC, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS**, etc., etc. Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

L'ESPERANSA

Companyia anònima de segurs a prima fixa

Capital social: 5.000.000 de pessetas

Consell d'Administració

President.....	Don Joseph Ciurana y Cabré
Vis-president.....	Don Pere Company y Molins
Administrador general.....	Don Bonifaci López Muñoz
Idem idem suplent.....	Don Pere Rius y Fàbregas
Vocals.....	Don Joan Rovira y Palau
	Don Vicens Piera y Brils
	Don Joseph M. ^a Lorjurt y Barbany
	Don Felip Durán y Piqué
	Don Vicens Aldrofeu y Prats
	Don Edelmir Borrás y Lozano
Gerent.....	Don August Vidal y Parera
Secretari general.....	Don Lluís Massó y Simó
Inspector general.....	

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

Delegat a la provincia de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrando

TALLERS d'Arts Sumptuarias

DE **FÉLIX RIBAS**

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias. Projectes y presupostos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la mellor y més agradable

Unica que conté 80 per 100 d'oli de fetge de bacallá y glicerofosfats y hipofosfats de calcs y de sosa.

Aprobada y recomenada pels Colegis de Metjes y Farmacèutichs de Barcelona, mitjant l'anàlisis dels Srs. Drs. Bonnet, Catedràtichs de Farmacia de Madrid y Codina Langlin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenvolupament físich, creixensa d'ossos y surtida de las dents. Necessaria als nens, embrassadas, vells y personas dèbils; pera las enfermetats consuntivas, convalescencia, diabetis, tos, catarros, tisis, escrófulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la llet y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas:

A Tarragona, Major, 14

ACADEMIA CAPBÓ
DIBUJ-PINTURA ART DECORATIV
Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quarts de nou del mati.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.

Dibuix.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y curió, de color inalterable y teixit tantíssim bo, que resisteix tota proba al devall d'un canaló.

Además, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrian fer melló, a propòsit per regalós; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastons, parassols de totas menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions

DE

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 39, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existencia a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totas las obras de **Literatura, Ciencia y Arts** de las principals casas editorials d'Espanya ja sia per quaderns semanals o a plassos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBÉ A LA

Biblioteca popular de L'Avenç y a la Il·lustració Catalana
 Il·lustracion Artistica, **La Moda Elegante ilustrada,**
 Album Salon, **Salon de la Moda**
 Il·lustracion Española y **La Última Moda.**
 Americana
 y a tota classe de **Il·lustracions, Periòdichs y Revistas francesas,**
 inglesas y alemanas.

La Confiansa

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESCH BOVE

Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÁ)

TARRAGONA

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE **A. PONS ICART**

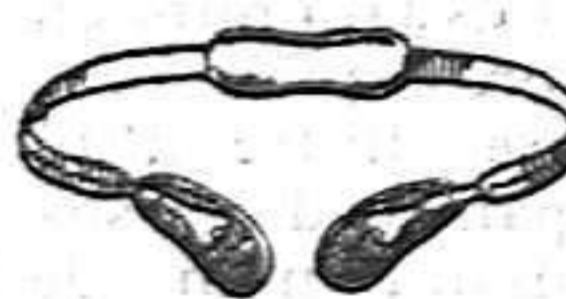
ST. AGUSTI, NÚM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Gran fábrica de braguers
 34, Unió, 34
 HERNIADOS (TRENCATS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y prácticichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trencaduras.

Grans existencias en braguers de goma pera la curació radical de las trencaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopèdia.

Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèixerla, tant per los gèneros de son catàlech com per los preus reduits.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los compleirts especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.

Despullas, tercerilla, etc., grans lligams, etc.

COMISIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—TARRAGONA

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Mendez Nuñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1'50 ptas.
 Fora..... 1'50 »
 Extranjer..... 2'00 »
 Número d'avuy..... 0'10 »

Anuncis a preus reduits

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras
 Real, 6, cantonada Rebolledo, 20

En aquesta casa trobará l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

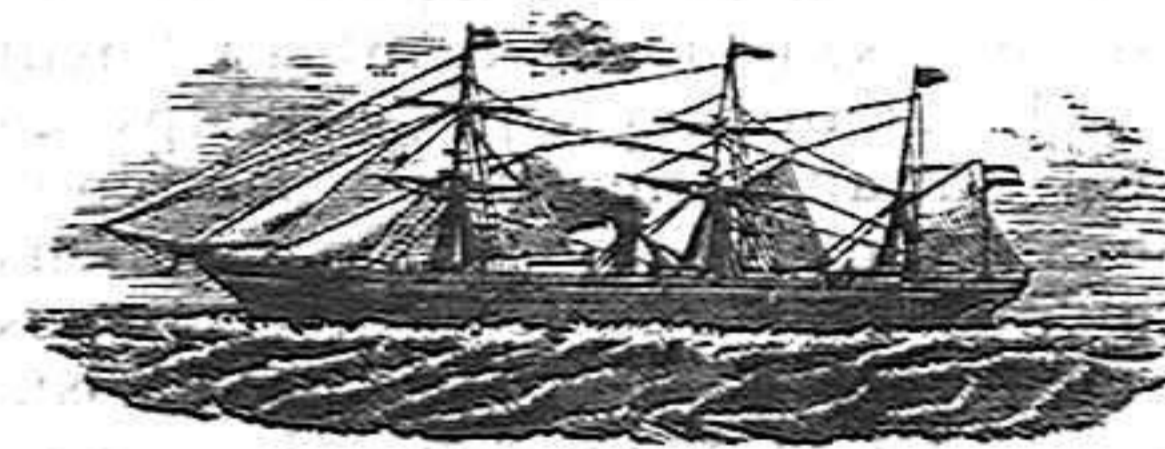
Sofre FLORESTILLA de la mellor marca
TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de l'antiga
CASA FIGUERAS
 Real, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals
TARRAGONA

Serveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 de Abril sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor **Alfonso XIII**, pera Habana y Veracruz. Admet passatje y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 de Mars sortirà de Barcelona, lo de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor **Montevideo**, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Abril sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **Buenos Aires**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatje y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatje y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatje pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guantá y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 26 de Mars sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas lo vapor **Antonio Lopez**, directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental de Africa, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Abril sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor **P. de Satriástegui**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 de Abril sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Mars sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Línia de Tànger.—Sortidas de Cádiz: diilluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tànger: dimars, dijous y dissabtes. Pera més informes dirigirse a son agent **D. EMILI BORRÁS**.

OVI

L'ECITINA

GIOLI

Lo mellor reconstituent era combatre ab éxit totas las malties nerviosas.

DE VENDA

en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, BARCELONA

Aigua naf SERRA

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la tendre, fresca y esculida del taronger agre y's vend en botelles de 1/4 de litre al preu d'una pesseta. A l'engros importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Reus. A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demana AIGUA NAF SERRA